

בבית המשפט העליון בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק

בג"ץ 3592/13

בג"ץ 3594/13

בג"ץ 3595/13

לפני:

כבוד השופט ס' גובראן

כבוד השופט י' דנציגר

כבוד השופט נ' הנדל

העותרים בבג"ץ 3592/13 :
1. עודה
2. המוקד להגנת הפרט מיסודה של די"ר לוטה זלצברגר

העותרים בבג"ץ 3594/13 :
1. עמור
2. המוקד להגנת הפרט מיסודה של די"ר לוטה זלצברגר

העותרים בבג"ץ 3595/13 :
1. יאסין
2. המוקד להגנת הפרט מיסודה של די"ר לוטה זלצברגר

נ ג ד

המשיבים :
1. המפקד הצבאי לאזור הגדה במערבית
2. ראש המנהל האזרחי
3. היועץ המשפטי לגדה המערבית

עתירה למתן צו על תנאי

תאריך הישיבה : כ"ח בסיון התשע"ג (06.06.13)

מזכיר הרכב איתמר מצרי

בשם העותרים : עו"ד ידין עילם

בשם המשיבים : עו"ד אבישי קראוס

פרוטוקול

1
2
3
4
5
6
7
8
9

כבוד השופט ס' גובראן :

מדוע הפרוצדורה הזאת צריכה להתנהל בצורה כזאת. אנשים יש להם אדמות שצריך לעבד אותם והם נמצאות מאחורי הגדר, הם מגישים בקשה להכנס ולעבד. לא לשחק ולא לבקר. בסופו של דבר הבקשות מתקבלות, אז מדוע לטרטר את האנשים האלה, שיגישו בג"ץ ויום לפני הדיון אומרים החלטנו לתת את ההיתר. המדיניות צריכה להיות כל כך, אם יש מניעה בטחונית אז הנושא צריך להבדק. מדוע לגרום את הטרטור הזה לאנשים שסך הכל מבקשים לעבד את אדמותיהם.

1 עו"ד קראוס: אני מבין את הרושם הקשה שנוצר לבית המשפט. אנחנו סבורים שהרושם שגוי
 2 וננסה להסביר את הדברים לבית המשפט. אבקש להגיש נתונים עדכניים לגבי היתרים במרחב
 3 התפר. אנחנו נבקש לטעון שתמונת הדברים היא שונה, אכן מדובר פה בעתירה 113 שהוגשה על
 4 ידי חברי. אל מול הדבר הזה, מהנתונים המוצגים לפניכם בשלוש השנים האחרונות ניתנו
 5 למעלה מ-100,000 היתרים. ככלל, הטענה שאנחנו מבקשים להביא בפני כבודכם זה שמדובר
 6 בהסדר שכלל הוא עובד בצורה סדירה. זו ערכאת ערעור יחידה בהקשר זה. מדובר בשבריר
 7 אחוז.

8
 9 כבוד השופט ס' ג'ובראן:
 10 אני מדבר על כל אותם מקרים, מתוך 3 עתירות שתי עתירות יש הסכמה לתת את היתר, אז
 11 למה לתת את זה ערב הדיון.

12
 13 כבוד השופט יי דנציגר: החומר מראה שיש בקשות רבות, אחרי שההרכב התייחס באופן ספציפי
 14 לבעלי הקרקעות, לחוכרים שמעוניינים לעבד את אדמותיהם. בקטגוריה אחת יש מספרים
 15 גבוהים. זאת הבעיה, אנחנו יודעים שיש עוד בקשות רבות, אבל אנחנו עוסקים כרגע בחקלאים.

16
 17 עו"ד קראוס: מדובר באנשים שתוקפים את הסירוב הם אנשים בודדים. ישנם מקרים שקורים
 18 תקלות, אי הבנות, במקרים אלה על פי רוב אנחנו משתדלים ליתר את הדברים לפני שמגיעים
 19 לבית המשפט. בעתירות שהוגשו כולן נחלקות לשלוש תתי קטגוריות, העתירות האלה מתחלקות
 20 לשלוש קטגוריות, האחת שהמשיב בוחן את הדברים, מבין שקרתה שגיאה, אי הבנה והמשיב
 21 חוזר בו ומנפיק את היתר. דוגמא שניה, זה מקומות שהעותר לא מיצה את ההליך לפני הגשת
 22 העתירה ואז המשיבים מפנים למצות את ההליך. קטגוריה שלישית זה מקום שבו ארע שינוי
 23 נסיבות, עונת המסיק הגיע, הכלים שניתנו לאותה חלקה ספציפית, פג להם התוקף ולכן ניתן
 24 להנפיק.

25
 26 כבוד השופט יי דנציגר: לגבי כל שלושת הקטגוריות, מה המדיניות למתן היתרים לתקופה
 27 ארוכה, האם זה מדיניות או מקרי?

28
 29 עו"ד קרוס: בודקים את העניין ואז נותנים. אנחנו בהחלט ברירת המחדל. משמעות הדברים
 30 שלהנפיק את התקופה המלאה אין מקום. הוא סבור שהוא רשאי להנפיק את היתרים ולאפשר
 31 את הגישה לחלקות. המשיבים סבורים שהנפקת היתר לתקופה פחותה זה לצורך העניין. אם יש
 32 מניעה כל שהיא לתת את היתר לשנתיים, לא לתת את כל היתר. אם תתעורר מניעה נשלול
 33 את היתר. משמעות הדברים שבפועל בשטח יסתובבו אנשים שיש בידיהם היתר עד שלא יתפסו
 34 אותם ויקחו להם את היתר. בתחומי מדינת ישראל אין דבר שעומד בדרך, הוא מסתובב עם
 35 היתר בידו. להבנת המשיבים היא מחייבת אותם להנפיק היתרים לתקופה קצרה יותר.

36
 37

1 כבוד השופט ס' ג'ובראן :

2 אנחנו לא מתערבים בעובדה שיש צורך לבדוק. אני רוצה להציע שהמדיניות תהיה אוהבת. רוב
3 רובם של האנשים האלה יש להם חלקות ויכול להיות שזה מקור הפרנסה היחידי שלו. יש
4 אינטרס למדינה שהאיש יתפרנס. הוא מעבד וחוזר. המדיניות צריכה להיות סלחנית עד גבול
5 מסויים. הכלל זה לתת והחריגים לא לתת. יש פה הרבה דחיות.

6
7 כבוד השופט נ' הנדל: נניח שאתם יודעים כמו בכל דבר, שיש בקשות שיותר קשה וכו', אז
8 תקשורת מאוד מאוד חשובה פה. אם אתם יודעים שאתם מתכוונים לתת את ההיתר אז תזרזו
9 את ההליך. כאשר יש תקשורת זה יותר טוב.

10
11 עו"ד קראוס: דיברתי עם הקצינים לפני הדיון והמגמה הברורה כאן זה ללכת לקראת
12 המעבדים.

13
14 כבוד השופט ס' ג'ובראן :

15 רצינו שהדבר יעשה ברוח טובה ובצורה הפשוטה ביותר. בלי הליכי בג"ץ.

16
17 כבוד השופט נ' הנדל: יש מבחן התוצאה שאנחנו רואים בדרך הזאת, יש גם את מבחן הדרך.

18
19 עו"ד עילם: אני חושב שלגבי אוכלוסיות אחרות, אולי בתחומי מדינת ישראל, הם היו באים
20 ואומרים נכון אנחנו מנפיקים עשרות ואם כמה מקבלים זה לא נורא. אני מבקש להסב לתשומת
21 לב בית המשפט בטבלה הראשונה בצד השני. בית המשפט יכול לראות את זה ולראות איך
22 מתייחסים למה שבית המשפט העיר. הנתונים היו ב- 2004 היה הרבה היתרים וככל שהשנים
23 חולפות נהיה מעט היתרים. בין היתר המשיבים מתייחסים למישהו שהוא בן של בעל הקרקע,
24 לא כבן ממשיך כמו שיש בישראל, אלא כפועל, לכן גם בן של בעל הקרקע היחס אליו הוא כפועל
25 רגיל. חברי אמר שב- 3595 הוא הכניס א זה לקטגוריה של נעשתה טעות. ב- 28.5 נשלח אלינו
26 מכתב שאומר שהוא לא מבין למה הוא החליט להגיש עתירה. נאמר שהטעות היא שלנו.

27
28 כבוד השופט ס' ג'ובראן :

29 אנחנו מדברים באנשים, אנשים רגישים, יש להם זכויות ורגשות, צריך לכבד אותם ולעשות את
30 האיזונים. ביקשנו מהמדינה לעשות את האיזונים בצורה כזאת שהיא צריכה להקל כמה שיותר.

31
32 עו"ד עילם: לגבי 3592/13 אנחנו הולכים לפי הרשום בקובץ פקודות מרחב התפר. אמרו שזה
33 יפורסם עד ל- 1.12.12, הדבר מצא את ביטויו בפסק הדין. אנחנו עדיין שומעים שהעניין נמצא
34 בעבודת מטה.

35
36 כבוד השופט ס' ג'ובראן :

37 אנחנו נחליט על מחיקת העתירה.

1
2 עו"ד עילם : היה לו היתר עד 15.3, ב- 25.2 הועברה בקשה, הנהלים קובעים תוך 14 ימים, יראו
3 כבודכם כמה פעמים נאלצנו לפנות לפני שהגשנו את העתירה. אנחנו רואים שבסופו של דבר לא
4 קיבלנו את ההיתר.

5
6 כבוד השופט י' דנציגר : אולי גם תגיבו לעניין מלאכת עבודת המטה.

7
8 עו"ד קראוס : עבודת המטה היתה מצומצמת יותר. הקפ"ק מצוי בטיוטה האחרונה שמחכה
9 להערות סופיות של גורמי הבטחון. הרציונאל זה להרחיב את עבודת התפר. המדיניות הכללית
10 בעניין סוחרים במרחב התפר היא להנפיק להם היתרים, עבודת המטה תסדיר את העניין הזה.
11 בכל מקרה קונקרטית כרגע המדיניות היא להנפיק היתרים לסוחרים. לעצם העניין בהתאם
12 להוראות הקפ"ק בפרק ג', ישנה אפשרות שבמקרים עומס כבד, ניתן למסור הודעה שהמענה
13 יתעכב. אנחנו מצרים על כך שהדבר לקח זמן.

14 15 ניתן פסק דין.

16
17 עו"ד עילם : לגבי בג"ץ 3595/13 – ביקשנו לבטל את הדיון כי חברי אמר שיש לו כוונה להנפיק
18 לו היתר.

19
20 עו"ד קראוס : לעותר הונפק היתר לתקופה מלאה של שנתיים מלאות.

21
22 עו"ד עילם : לאור הצהרת חברי אנחנו מוחקים את העתירה. אני שוב מבקש הוצאות. נכון
23 שאדוני מתבסס על החלטה של הנשיא שאמר בתיק אחר של מרחב התפר. התיק הזו היו כל כך
24 הרבה פניות. גם אחרי שהגשנו את העתירה טען היועמ"ש שחבל שהגשנו את העתירה כי יש
25 התנגדות בטחונית ואחרי שהגשנו את העתירה הונפק לו לשנתיים.

26 27 ניתן פסק דין.

28
29 עו"ד קראוס : לגבי בג"ץ 3594/13 - אנחנו חושבים שהבשורה הטובה הובאה לפני העותר
30 למעלה מתמישה חודשים. עומד לעותר מסלול מנהלי סדור שהוא יוכל לטעון בה את כלל
31 הראיות. כרגע במצב הדברים הנוכחי הוא רשאי להגיש. אין נו אלא לתמוה שהבקשה הזאת
32 הוגשה אחרי כל כך הרבה זמן. יש פה אפשרות מעשית לפנות במסלול המנהלי.

33
34 כבוד השופט ס' ג'ובראן :

35 חברך אומר שבמקרה כאן צריך לדון בזה במקום אחר.

1 עו"ד עילם: אני מסכים עם חברי, ההליך המנהלי לא מוצה. זו דוגמה זועקת לעין, לבירוקרטיה
 2 שהולכת פה. אחד מקבל היתרים במשך שנים, פתאום אומרים לו שלא היה שינוי של תוואי
 3 הגדר, הופ היא לא במרחב התפר. זה יכול לקרות. אבל הקפ"ק שחברי מפנה אליו קובע מה
 4 צריך לעשות במקרה כזה, שאם יש ספק אם האדמה נמצאת במרחב התפר או לא, יש להנפיק
 5 היתר ואני מצטט מההוראות. מגיש. ההליך המנהלי שאליו מפנה חברי קובע במפורש שאם יש
 6 ספק אם אדמה נמצאת במרחב התפר או לא צריך להנפיק למבקש היתר זמני ואז לעשות סיור
 7 בקרקע כי אי אפשר.

8
 9 כבוד השופט ס' ג'ובראן:
 10 עו"ד קראוס, יש גם שכל ישר בהצעה הזאת, מה שאפשר זה לתת היתר זמני, בינתיים יפנה
 11 והדברים יהיו במקביל. הוא יעבד את האדמה והוא ינסה את מזלו בדרך המנהלי.

12
 13 עו"ד קראוס: חברי מפנה לסעיף במקום בו קיים ספק.

14
 15 כבוד השופט י' דנציגר: וזה עולה מעצם העובדה שבעבר הנפקתם במשך שנים לקרקעות האלה.

16
 17 עו"ד קראוס: הבקשה שסורבה לא בהכרח מדברת על אותה חלקה שעליה דובר, וזה הרקע
 18 לסירובם. המשיבים לא הלכו על פי המנגנון שקבוע בקפ"ק.

19
 20 **לאחר התייעצות:**

21
 22 עו"ד קראוס: המשיבים מוכנים לזמן בשבוע הקרוב את העותר לבירור והוא יוכל לפרוס את
 23 מלוא טענותיו. תוך שבועיים הם יקבלו תשובה.

24
 25 עו"ד עילם: הקפ"ק קובע שצריך לעשות סיור. פנינו במקרה של חקלאי אחר, שם נאמר שיש
 26 להם ספק לגבי הסכם החכירה. אמרנו להם לעשות סיור. מטרת הסעיף שהפניתי אליו זה אם
 27 קיים ספק לגבי הקרקע.

28
 29 כבוד השופט ס' ג'ובראן:

30 אדוני יכול לתת לנו מידע, כמה פעמים בעבר העותר הזה קיבל היתרים, וכמה עבירות פליליות
 31 הוא עשה כשהוא היה בקרקע ?

32
 33 עו"ד קראוס: לא כרגע.

34
 35 כבוד השופט ס' ג'ובראן:

36 האדם הזה אם הוא קיבל בעבר היתרים זה מראה שהוא אדם ישר והגון. לא יקרה שום נזק
 37 לאינטרס הציבורי אם הוא ימשיך לקבל היתר זמני.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

עו"ד קראוס: אנחנו שומעים את הצעות בית המשפט. אני מפנה לסיפא של סעיף 20 לתגובה, במובן מסויים אנחנו במצב שבו תקופה ארוכה היה לו היתר ביד. המשיב אומר אני קבעתי שהקרקע המדברת לא נמצא במרחב התפר. לטעמנו של המשיב אין ספק בסיטואציה הזאת. אנחנו מוכנים לבדוק את הנושא מחדש.

לאחר התייעצות:

עו"ד קראוס: אנחנו הגענו להסכמה לפיה ביום ראשון יונפק לעותר היתר למשך שלושה שבועות, החל מיום 9.6. במהלכה יוזמן העותר לבירור עניינו ובתוך תקופה זו תינתן החלטה. במידת הצורך יערך סיור. אבקש שזה בהמלצת בית המשפט העליון.

עו"ד עילם: לאור זאת אני חוזר בי מהעתירה.

ניתן פסק דין.

קלדנית: מיטל